

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisen talouden hoitamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen talouden hoitamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisen talouden hoitamisesta ja laki talouspolitiikan arviointineuvostosta. Samalla esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 1 § sekä kumottavaksi talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu laki (869/2012).

Esityksen mukaan kansallinen voimassa oleva finanssipoliittinen laki (869/2012) kumottaisiin ja säädettäisiin uusi finanssipoliittinen laki (laki julkisen talouden hoitamisesta), jolla pääosin pantaisiin täytäntöön uudistettu EU:n finanssipoliittinen lainsäädäntö. Lisäksi säädettäisiin laki talouspolitiikan arviointineuvostosta, jolla pantaisiin täytäntöön itsenäisiä finanssipoliitiikan valvojia koskeva EU:n finanssipoliittinen lainsäädäntö.

EU:n finanssipoliittisia sääntöjä koskeva uudistettu sääntely tuli voimaan 30.4.2024. EU:n perussopimuksissa asetetut viitearvot – julkisen talouden alijäämälle kolme prosenttia ja julkisen talouden velalle 60 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen – pysyivät uudistuksessa ennallaan. Uudistuksen merkittävimmät muutokset liittyvät vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevään osaan, jota koskeva asetus korvattiin kokonaan uudella. Uudistetun ennaltaehkäisevän osan keskiössä ovat kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat ja niissä määriteltävä nettomenopolku. Merkittävin muutos korjaavassa osassa liittyy velkakriteerin rikkoutumiseen perustuvan liiallisen alijäämän menettelyn käynnistymiseen, joka voi jatkossa käynnistyä 60 prosentin velkaviitearvon ylittävien valtioiden poiketessa neuvoston hyväksymältä nettomenopolultaan. Lisäksi finanssipoliittisten sääntöjen uudistuksessa tehtiin muutoksia budjettikehysdirektiiviin, mistä seuraavat muutokset kansalliseen finanssipoliittiseen lainsäädäntöön tulee panna täytäntöön jäsenvaltioissa vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on panna kansallisesti täytäntöön 30.4.2024 voimaan tulleet EU:n uusista finanssipoliittisista säännöistä seuraavat muutostarpeet.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut.

Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om@gov.fi).

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen: kirjaamo.vm@gov.fi tai postitse osoitteeseen:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/33009/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (VM118:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausuntoa pyydetään ministeriöiltä, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, Talouspolitiikan arviointineuvostolta, Valtion taloudelliselta tutkimuskeskukselta, Suomen Pankilta, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, AKAVA ry:ltä, STTK ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Elinkeinoelämän tutkimuslaitokselta, Pellervon taloustutkimus PTT ry:ltä sekä Työn ja talouden tutkimus LABORElta.

Myös muut tahot voivat antaa lausunnon esitysluonnoksesta.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 25.8.2025 klo 16.00.

Valmistelijat

Lisätietoja valtiovarainministeriössä antavat:

Finanssineuvos, yksikön päällikkö Marketta Henriksson, marketta.henriksson@gov.fi, puh. 0295530441

Budjettineuvos, yksikön päällikkö Niko Ijas, niko.ijas@gov.fi, puh. 0295530170 (30.7.–25.8.)

Linkit

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM118:00/2024> - Hankesivut / Projektsidor

Liitteet:

[esitysluonnos.pdf](#) - esitysluonnos

Lausunnonantajan lausunto

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Henriksson Marketta
Valtiovarainministeriö

Palo Saara
Valtiovarainministeriö